

Poziția ANOSR cu privire la Programul de guvernare al guvernului Dacian Cioloș

Alianța Națională a Organizațiilor Studentești din România (ANOSR), federația națională care reprezintă studenții din România, formulează recomandările de mai jos asupra *Programului de guvernare* al noului guvern propus în contextul în care a fost unul dintre principalii actori ai societății civile care a militat pentru o schimbare a modului în care se face politică în România și a militat pentru o profesionalizare a modului în care este guvernată România, prin consultarea suplimentară a specialiștilor pe fiecare domeniu în parte. Cunoaștem faptul că guvernul desemnat, în cazul în care va trece de votul Parlamentului, are un mandat limitat, de aceea ne legăm speranțele de acesta în ceea ce privește continuarea aspectelor pozitive din precedenta guvernare, precum și de inițierea unor proiecte și politici noi și sănătoase, acolo unde este necesar. În spiritul dialogului pe care guvernul desemnat pretinde că îl va avea cu actorii principali din fiecare domeniu, considerăm necesar ca și sugestiile noastre să fie luate în considerare în orizontul de timp imediat următor.

Guvernul proaspăt desemnat afirmă, într-un program redactat fără diacriticele specifice limbii române, faptul că „*nu poate, și nu își va asuma, să se angajeze pe toate fronturile de reformă în societatea românească*”. Aflăm faptul că Guvernul desemnat își propune să „*ia un set de măsuri concrete, limitate ca număr, dar cu impact și relevanță sistemică*” în condițiile în care își dorește „*să pună bazele unei dezvoltări de structură în viitor*”.

Faptul că Guvernul desemnat își propune printre priorități „*cultivarea unui dialog constant cu societatea civilă*” ne determină să privim cu încredere acest mandat, chiar dacă cu o durată limitată. Constatăm însă, cu regret, că singura prioritate în domeniul educației și a tineretului, poziționată poate nu întâmplător pe ultimul loc, se referă la „*mutarea accentului în actul educațional de pe transmiterea de informație pe crearea de competențe pentru viață și reducerea sarcinilor birocratice care apasă pe cadrul didactic*”. Acest lucru s-ar traduce printr-o operaționalizare a conceptului de *Învățământ Centrat pe Beneficiar (Elev/Student)*, lucru ce va presupune un efort destul de susținut din partea ministerului de resort, dar și resurse financiare consistente pentru a asigura cadrul necesar implementării lui.

De asemenea, considerăm absolut necesar **introducerea unei priorități în programul de guvernare care să promoveze politicile de echitate și acces în învățământ**, pentru a se asigura recuperarea decalajelor apărute între șansele pe care le au tinerii din diverse categorii sociale de a parcurge un program de studii în învățământul superior, dar și atingerea țințelor asumate de România cu privire la persoanele cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 care trebuie să aibă finalizate studii terțiare:

- **Asigurarea accesului neîngrădit la educație tuturor categoriilor sociale, prin dezvoltarea unor politici de echitate care să susțină tinerii proveniți din medii dezavantajate în a parcurge oricare ciclu de școlarizare.**

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

2.2 Dezvoltare și investiții

Așteptăm cu interes și „elaborarea unui plan național de investiții strategic în infrastructura comunităților locale și creșterea performanței cheltuielilor pentru dezvoltarea acesteia prin implementarea unor standarde minime privind investițiile publice”, însă atragem atenția că pe lângă „școli, dispensare, lăcașe de cult” ș.a., investiția în infrastructura universitară românească este absolut necesară, în condițiile în care din 2008 și până în 2014, fondurile alocate acestui capitol bugetar au scăzut cu 84,77%. De asemenea, implementarea unor concepte precum *Învățământ centrat pe elev/student* nu poate fi realizată în lipsa unei infrastructuri adecvate. Prin urmare, considerăm necesară introducerea următorului punct în cadrul planului de măsuri:

- **Proiectarea și realizarea unor noi proiecte, precum și susținerea proiectelor deja începute care prevăd îmbunătățirea și/sau construirea unei infrastructuri academice performante, la standarde europene și care să servească implementării unei paradigme moderne în ceea ce privește învățământul.**

4.1 Educație

Constatăm faptul că există un real interes pentru învățământul preuniversitar prin dorința inițierii unei „*reformă curriculare pe toate componentele ei, astfel încât conținutul educațional să corespundă cu cerințele de pe piața muncii și ale societății digitale*”. Atragem atenția, în schimb, că la nivel ministerial există un calendar stabilit în acest sens, iar modificări substanțiale într-un termen scurt pot aduce haos în sistemul preuniversitar. Dezvoltarea unui sistem educațional coerent și just în România nu poate fi realizată în absența prioritizării unor astfel de politici, a căror impact este unul important.

Personalul didactic se află și el în centrul priorităților guvernului desemnat, încercându-se o redefinire a „*statutului cadrului didactic în societate, carieră, criterii de evaluare a performanței, autonomie educațională și integritate*”. Tot în ajutorarea acestora se dorește și „*reducerea birocrăției și eliminarea sarcinilor administrative inutile pentru personalul didactic în domeniul educațional*”.

Din păcate, învățământul superior se regăsește insuficient și doar tangențial în cele cinci obiective formulate pentru domeniul educațional, lucru ce ne face să propunem introducerea obligatorie a câtorva obiective direct legate de acest sector. Considerăm imperios necesar ca viitorul guvern să se aplece într-un mod deosebit asupra învățământului universitar și să se asigure că, împreună cu toți actorii implicați în acest proces, va corecta problemele fundamentale cu care se confruntă sistemul.

Astfel, în cadrul acestui capitol, propune, introducerea următoarelor obiective:

- **Conceptualizarea și implementarea în sistemul de învățământ superior a învățământului centrat pe elev/student, în funcție de caracteristicile particulare ale fiecărei forme de învățământ, respectiv instituții de resort, și alocarea unei finanțări corespunzătoare pentru acest lucru.**

Argumente:

- Este fundamental ca, în contextul mutării „*accentului educațional de pe transformarea de informație pe crearea de competențe pentru viață*”, să se țină cont de acest concept, fiind vorba de o abordare exhaustivă asupra educației cu beneficii multiple: bazarea pe învățarea activă în detrimentul celei pasive, accentul pe învățarea profundă și înțelegere, responsabilitate personală și profesională crescută din partea elevului/studentului sau respect reciproc în relația student-profesor.
 - Beneficiile, cel puțin în cazul studenților, constau într-o determinare accentuată de a fi parte integrantă a comunității universitare, o motivare crescută de a învăța sau o considerație convenită acordată nevoilor studenților. Exisă beneficii și în cazul profesorilor, iar sistemul educațional, în ansamblul său, progresa.
- **Îmbunătățirea actualelor politici și dezvoltarea unor noi politici de acces și echitate în vederea reducerii abandonului școlar/universitar și a îmbunătățirii participării la procesul educațional a categoriilor defavorizate.**

Argumente:

- Reorientarea sistemului educațional către astfel de politici presupun o schimbare sănătoasă și profundă, chiar dacă pe termen mediu și lung, a perspectivei societății în ceea ce privește anumite categorii defavorizate și/sau subreprezentate.
- România ar putea beneficia de un număr semnificativ mai mare de profesioniști angrenați în domenii multiple, fapt ce va genera bunăstare socială și creștere economică.
- Deficiențele pe care România le are la acest capitol sunt semnalate în documente de o importanță maximă din punct de vedere strategic, precum *Cadrul strategic pentru creșterea participării, calității și eficienței învățământului terțiar din România 2014-2020*, *Strategia Națională pentru Învățământ Terțiar 2015-2020* și *Strategia privind reducerea părăsirii timpurii a școlii 2020*.
- În vederea implementării strategiilor mai sus menționate, este absolut necesară operaționalizarea măsurilor propuse și corelarea lor cu activitatea instituțiilor de resort.
- În acest sens, este necesar creșterea fondului de burse alocat atât din venituri de la bugetul de stat, cât și din venituri proprii ale universităților, și acordarea burselor sociale într-un procent de minim 30% din ponderea totală a fondului de burse, pe lângă alte metode de stimulare, în acord cu realitățile economice existente în fiecare regiune.
- Faptul că, în prezent, România nu se încadrează în obiectivele asumate prin *Strategia Europa 2020* atunci când ne referim la persoanele cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 care trebuie să aibă finalizate studii terțiare (26,7% - procent propus, 23,8% procent atins în trimestrul III din 2014), respectiv procentul din persoanele cuprinse între 25 și 64 de ani care trebuie să participe la învățarea pe tot parcursul vieții (10% - procent propus, 1,8% procent atins în 2013) trebuie

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

 facebook.com/anosr.ro
 office@anosr.ro
 www.anosr.ro

 Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

să reprezinte un semnal de alarmă pentru orice guvern al României, fiind necesare măsuri energice în acest sens pentru a remedia decalajele prezentate.

- **Finanțarea corespunzătoare, în acord cu necesitățile sistemice, a învățământului, prin respectarea Legii Educației Naționale nr. 1/2011 și alocarea a cel puțin 6% din Produsul Intern Brut al României pentru educație în anul 2016, cu creșteri bugetare semnificative pentru capitolele finanțare de bază, fond de investiții, subvenție cămine-cantine, fond de burse, subvenție pentru transport.**
- **Acordarea finanțării universităților în anul 2016 în funcție de indicatorii de performanță stabiliți de Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior.**
- **Susținerea eforturilor pentru adaptarea sistemului de învățământ superior românesc la cerințele Procesului Bologna și compatibilizarea legislației naționale la directivele din Spațiul European al Învățământului Superior, precum Standardele și liniile directoare pentru asigurarea calității.**
- **Depolitizarea structurilor consultative ale ministerului de resort, precum și a celor care evaluează performanțele învățământului superior, și asigurarea unei funcționare coerente și profesionale a acestora.**

Salutăm cu interes acordat pentru domeniul cercetării, unde se dorește „creșterea performanței programelor de formare, cercetare și inovare universitare în clustere integrate (învățământ-cercetare-produție”. Atragem atenția în schimb că un astfel de deziderat nu se poate implementa fără o finanțare corespunzătoare, măcar cea prevăzută în *Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020*, care prevede pentru anul 2016 o finanțare de minim 0,57% PIB, un prag anual care nu a fost respectat până în prezent. Considerăm necesar însă ca un plan de măsuri al viitorului Guvern să conțină și următoarele prevederi:

- **Stimularea cooptării tinerii cercetători, încă din timpul parcurgerii de către aceștia a programelor de studii de licență și master în domeniul cercetării, prin oferirea unor finanțări suplimentare echipelor care integrează această categorie de studenți în proiectele pe care le desfășoară.**
- **Introducerea unei discipline de „educație și etică a cercetării” la ciclul de licență pentru toate specializările.**

8.1 Dezvoltare socială

Având în vedere faptul că în anul 2013 rata abandonului universitar era în medie 39,07% la nivel național, iar una dintre principalele cauze ale acestui fenomen era lipsa unei viziuni în perspectivă în ceea ce privește orientarea în carieră, considerăm necesară introducerea următoarei măsuri:

- **Dezvoltarea, echiparea și operaționalizarea rețelei de centre de orientare, informare și consiliere profesională din mediul preuniversitar și universitar, respectiv corelarea acestora cu oferta educațională și condițiile socio-economice.**

Argumente:

ANOSR este membru în:

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

 facebook.com/anosr.ro
 office@anosr.ro
 www.anosr.ro

 Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

- Orientarea adecvată în carieră scade drastic, înlăturând aici dificultățile de ordin social și economic, procentul studenților care abandonează universitatea din lipsa unei viziuni coerente asupra parcursului educațional.
 - *Metodologia cadru privind organizarea și funcționarea centrelor de consiliere și orientare în carieră din sistemul de învățământ superior din România este implementată deficitar și nu este susținută prin alocări bugetare corespunzătoare de către MECȘ.*
 - Funcționarea adecvată a acestor centre va ușura considerabil tranziția dificilă între învățământul preuniversitar și cel universitar, după cum a demonstrat-o experiența programului național, coordonat de ANOSR, *Universități de Vară pentru Elevi.*
- **Continuarea și îmbunătățirea continuă a programelor de asistență socială și ajutor în vederea creșterii angajabilității tinerilor și formării profesionale continue a acestora.**

Argumente:

- În vederea realizării obiectivelor *Europa 2020* și a ameliorării situației tinerilor încadrați în categoria NEET, considerăm necesară creșterea finanțării proiectelor care își propun acest deziderat.

8.2 Cultură

În ceea ce privește cultura, „întărirea capacității instituționale în elaborarea politicilor publice” și „elaborarea unui Cod al patrimoniului național” reprezintă cu adevărat priorități în condițiile în care investițiile în resursa umană și sprijinirea tinerilor artiști prin diferite tipuri de programe și burse reprezintă un punct important în planul de măsuri. Fără a se pune accentul pe o astfel de politică, riscăm să ajungem într-o situație de tip maioreșcian în care investim într-o „formă fără fond”. Prin urmare, considerăm necesar introducerea următoarei măsuri:

- **Stimularea participării tinerilor la viața culturală prin intermediul unor mijloace de suport materiale, în baza unor criterii bazate pe indicatori de performanță și având în vedere o reprezentare cât mai echitabilă a tuturor domeniilor.**

8.4 Tineret și sport

În ceea ce privește domeniul tineretului și sportului, salutăm dorința elaborării unei *Strategii Naționale în domeniul Educației Fizice și Sportului* pe termen mediu și lung. Ne bucură în același timp interesul pentru „creșterea ratei de ocupare în rândul tinerilor prin crearea de programe de sprijin în demararea afacerilor, acordarea de facilități fiscale” și „sprijin pentru obținerea primului loc de muncă”. Totuși, considerăm necesară introducerea a altor două puncte în planul de măsuri propus de guvernul desemnat, întrucât planul de față omite componenta de tineret:

- **Implementarea unui plan de acțiune în vederea realizării obiectivelor cuprinse în *Strategia națională pentru tineret 2015-2020* și finanțarea corespunzătoare a acestora.**

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

facebook.com/anosr.ro

office@anosr.ro

www.anosr.ro

Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223

Argumente:

- În ciuda faptului că ne aflăm la sfârșitul primului an inclus în strategia mai sus menționată, guvernul, prin autoritățile de resort și ministerul desemnat să urmărească realizarea acestei strategii, nu au reușit să facă niciun progres notabil.
- Într-un context în care problemele ce țin de tineret ocupă un spațiu tot mai mare în agenda europeană, considerăm obligatoriu introducerea acestora în rândul priorităților decidenților din România, nu doar la nivel declarativ sau scriptic.
- **Stimularea suplimentară a participării tinerilor în activități de voluntariat prin intermediul unor proiecte tematice și a creșterii numărului de locuri în tabere de profil.**
 - creșterea bugetului Programului Național „Tabere Studentești” cu cel puțin 63% față de anul 2015.

13. IT

România reprezintă unul din statele europene cu cea mai bună conexiune de internet și cu un număr semnificativ de utilizatori ai acestui serviciu, semnificativ inferior însă în comparație cu media europeană. În vederea flexibilizării accesului la internet și a îmbunătățirii calității vieții cotidiene, considerăm necesar introducerea următorului punct în planul de măsuri al Guvernului desemnat:

- **Conectarea spațiilor publice (instituții, obiective turistice, parcuri etc.) la o rețea de internet wireless gratuit, disponibilă tuturor celor interesați fără nicio barieră.**

Argumente:

- În ciuda dificultăților pe care le identificăm în realizarea acestui deziderat, considerăm că o astfel de măsură ar aduce beneficii majore societății românești și ar înlesni accesul la informație unui număr semnificativ de cetățeni

ANOSR atrage încă o dată faptul că șansa pentru viitorul României o reprezintă investiția în educație! Niciuna din măsurile din planul de acțiune menționat mai sus, cu completările aduse în domeniul educațional, nu poate fi realizată fără o finanțare corespunzătoare a învățământului românesc. Prin urmare, solicităm guvernului desemnat alocarea a 6% din Produsul Intern Brut pentru educație în anul 2016 și realizarea dezideratelor enumerate anterior. Ne dorim ca potențialul viitor guvern să beneficieze de o viziune de ansamblu asupra sistemului de educațional, cu accent pe problemele fundamentale ale acestuia, realizată prin consultarea tuturor actorilor implicați.

ANOSR este membru în:

European
Students'
Union

Consiliul
Tineretului din
România

Alianța pentru o
România
Curată

 facebook.com/anosr.ro
 office@anosr.ro
 www.anosr.ro

 Calea Plevnei nr. 61,
camera 12-13, sector 1,
București, 010223